

संपादकीय वाढत्या आत्महत्या चिंताजनक

प्रत्येकाच्या जीवनात चढ-उतार येतच असतात. या चढ उताराचा सामना करताना अनेकजण अखेरपर्यंत संघर्ष करीत राहतात तर अनेकजण संघर्ष करायचे सोडून जीवनाची अखेर करतात. हे अल्यंत दुर्दैव मृत्युले पाहिजे, कारण गेल्या तीन वर्षांत देशभरात सुमारे १७ हजार १९९ शेतकरी आणि ९ हजाराहून अधिकजणांनी विविध कारणांनी आत्महत्या करून आपले जीवन संपविले आहे. संकेते प्रत्येकाच्या जीवनात येतात. पण त्या संकटांना घाबलूच या २५ हजाराहून अधिकजणांनी आपला जीव देणे हे कितपत योग्य आहे याचा सर्वांनीच गंभीरीने अंतर्मुख होऊन विचार करण्याची गरज निर्माण झालेली आहे. शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या हा कृषीप्रधान भारत देशाला लागलेला एक शापच आहे. कारण ज्या देशाची अथव्यवस्था कृषीक्षेत्रावरच अवलंबून आहे त्या देशातील बळीराजाच आत्महत्या करीत असेल तर त्यासारखे दुर्दैव दुसरे काय असू शकेल. अर्थात यामोगे नैसर्गिक आणि मानव निर्मित कारणेही तिकिक्च कारणीभूत ठरलेली आहे. भारत हा कृषीप्रधान देश असला तरी येथील बदलात्या हवामानावरच संपूर्ण शेती व्यवसाय अवलंबून आहे. त्यामुळे निसर्ग कसा राहिल यावरच बळीराजाचे भवितव्य अवलंबून राहिलेले आहे. विशिष्ट भोगालिक परिस्थितीमुळे देशात पूर्ण जलप्रलयावरच दुष्काळाही मोठ्या प्रमाणात असतो. एकीकडे पावसाचे थेमान तर दुसरीकडे पाण्याचा उणणणाट. एकीकडे पावसाचे पाणी अक्षराश: वाहन जात असते तर दुसरीकडे पाण्यासाठी जेमीन, तेथे राहगार नागरिक देवाकडे धावा करीत असतात. या विषमप्रभुत्वे देशातील शेतकरी आणि कृषीक्षेत्राची वाताहात होत आलेली आहे. याचा परिणाम पीक उत्पन्नावर होऊन त्याचे पर्यावरानुकसानीत होत असते. शेतकीसाठी काढलेले कर्जही फेडण्याची ताकद बळीराजात नसते. शेतकी पीक येवो अथवा नाही येवो ज्याच्याकडून कर्ज घेतले अशा बळ्का आणि खाजगी सावकार बळीराजाकडे पैशांच्या वसुलीसाठी खेटे मारत त्याच्याकडून सकंतीने कर्जचिंह होते वसूल करतात. त्यातून मग मेट्रोकूटीस आलेला बळीराजा जीवनच संपवू टाकतो. हे विदारक दृश्य देशाच्या प्रत्येक राज्यात प्रकर्षित दिसते. महाराष्ट्रातील त्याला अपवाद नाही. कोकण आणि पश्चिम महाराष्ट्रात गवळतारा राज्याच्या मराठवाडा, विर्दभ, उत्तर महाराष्ट्रात कर्जबाजारी झालेल्या शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या करण्याचे प्रमाण सर्वाधिक आहे. हे महाराष्ट्राला अशोभानी असेच आहे. दुर्दैवाने आत्मपर्वत जे जे राज्यकर्ते झाले त्यांनी बळीराजाच्या आत्महत्या कशा थांबविता येतील याकडे गंभीरीने पाहिलेच नाही. तात्पुरीत मलमपट्टी करण्यावरच सर्वच राज्यकर्त्यांनी प्रयत्न केला. त्याला केंद्रातील विद्यमान मोदी सरकारही अपवाद ठरलेले नाही. मार्गील तीन वर्षांच्या काळात देशभरात तब्बल १७ हजार १९९ शेतकऱ्यांनी तर २०१८ ते २०२० या काळात बेरोजगारीमुळे ९ हजाराहून अधिक लोकांनी आत्महत्या केल्याची आकडेवारी नैशनल क्राईम रेकॉर्ड्स ब्युरोच्या हवाल्याने देपात आली आहे. सरकाराने दिलेल्या या आकडेवारीमध्ये मार्च २०२० मध्ये कोरोनामुळे लागू करण्यात आलेल्या लॉकडाऊननंतर उद्भवलेल्या परिस्थितीची केवळ सुरुवातीची आकडेवारीची समाविष्ट करण्यात आली आहे. देशात लॉकडाऊन केल्यामुळे त्याचा रोजगाराच्या स्थितीवर वाईट परिणाम झाला आहे. रोजगार, उद्योग बंद पडल्याने अनेक शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्या आहेत. तसेच या काळात अनेक शेतकऱ्यांनी आत्महत्या देखील केल्या आहेत. ही आकडेवारी चिंताजनक आहे. सन २०१८ मध्ये ५ हजार ७६३, सन २०१९ ५ हजार १५७ आणि २०२० मध्ये देशभरात ५ हजार ५७९ शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्या आहेत. एकूण ही संख्या १७ हजार १९९ आहे. ही सारी आकडेवारी सर्वसामान्याच्या उरात घडकी भरवणारी अशीच आहे. हे कुरेतरी थांबणे ही काळाची गरज आहे. कोरोना साथामुळे मोठ्या प्रमाणात उद्योग बंद झालेले आहेत. जे अल्यंत थांबणे ते पूर्ण क्षमतेने सुरु झालेले नाहीत. त्यामुळे मोठ्या प्रमाणात बेरोजगारा झालेले आहेत. त्यामुळे क्षमिता लक्षणीय आहे. आधीच विविध कारणांसाठी घेतलेली कर्जे फेडताना या सर्वांना नाकीदम आलेला आहे. त्यात हातचा रोजगार रिहारवून घेतल्याने दोन वेळच्या खाच्याचे वारं झालेले आहे. अशा परिस्थितीत जगायचे कसे याचीच भ्रांत या सर्वांना लागलेली आहे. यावर आता सरकारावर ठोस उपाय शोधून आत्महत्या करण्यांना रोखणे गरजेचे आहे.

अजय तिवारी

उत्तराखण्डमध्ये भाजप आणि कांग्रेस या दोन्ही पक्षांमध्ये काटाचाची लढत होत आहे. सलग दुसऱ्यांदा कुणालाही सर्वत येऊ न देपायची मानसिकता असलेलं

उत्तराखण्ड यावेळी कांग्रेसला साथ देतं का, याकडे लक्ष लागलं आहे.

अन्य चार राज्यांच्या

तुलनेत पारसंग लक्ष नसताना घाबलूच या २५ हजाराहून अधिकजणांनी विविध कारणांनी आत्महत्या करून आपले जीवन संपविले आहे. संकेते प्रत्येकाच्या जीवनात येतात. पण त्या संकटांना घाबलूच या अप्यायी विविध कारणांची गरज निर्माण झालेली आहे. शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या हा कृषीप्रधान भारत देशाला लागलेला एक शापच आहे. कारण ज्या देशातील बळीराजाच आत्महत्या करीत असेल तर त्यासारखे दुर्दैव दुसरे काय असू शकेल. अर्थात यामोगे नैसर्गिक आणि मानव निर्मित कारणेही तिकिक्च कारणीभूत ठरलेली आहे. भारत हा कृषीप्रधान देश असला तरी येथील बदलात्या हवामानावरच संपूर्ण शेती व्यवसाय अवलंबून आहे. त्यामुळे निसर्ग कसा राहिल यावरच बळीराजाचे भवितव्य अवलंबून राहिलेले आहे. विशिष्ट भोगालिक परिस्थितीमुळे देशात पूर्ण जलप्रलयावरच दुष्काळाही मोठ्या प्रमाणात असतो. एकीकडे पावसाचे थेमान तर दुसरीकडे पाण्याची उणणणाट. एकीकडे पावसाचे पाणी अक्षराश: वाहन जात असते तर दुसरीकडे पाण्यासाठी जेमीन, तेथे राहगार नागरिक देवाकडे धावा करीत असतात. या विषमप्रभुत्वे देशातील शेतकरी आणि कृषीक्षेत्राची वाताहात होत आलेली आहे. याचा परिणाम पीक उत्पन्नावर होऊन त्याचे विविध कारणांची गरज निर्माण झालेली आहे. शेतकऱ्यांची आत्महत्या हा कृषीप्रधान भारत देशाला लागलेला एक शापच आहे. कारण ज्या देशातील बळीराजाच आत्महत्या करीत असेल तर त्यासारखे दुर्दैव दुसरे काय असू शकेल. अर्थात यामोगे नैसर्गिक आणि मानव निर्मित कारणेही तिकिक्च कारणीभूत ठरलेली आहे. भारत हा कृषीप्रधान देश असला तरी येथील बदलात्या हवामानावरच संपूर्ण शेती व्यवसाय अवलंबून आहे. त्यामुळे निसर्ग कसा राहिल यावरच बळीराजाचे भवितव्य अवलंबून राहिलेले आहे. विशिष्ट भोगालिक परिस्थितीमुळे देशात पूर्ण जलप्रलयावरच दुष्काळाही मोठ्या प्रमाणात असतो. एकीकडे पावसाचे पाणी अक्षराश: वाहन जात असते तर दुसरीकडे पाण्यासाठी जेमीन, तेथे राहगार नागरिक देवाकडे धावा करीत असतात. या विषमप्रभुत्वे देशातील शेतकरी आणि कृषीक्षेत्राची वाताहात होत आलेली आहे. याचा परिणाम पीक उत्पन्नावर होऊन त्याचे विविध कारणांची गरज निर्माण झालेली आहे. शेतकऱ्यांची आत्महत्या हा कृषीप्रधान भारत देशाला लागलेला एक शापच आहे. कारण ज्या देशातील बळीराजाच आत्महत्या करीत असेल तर त्यासारखे दुर्दैव दुसरे काय असू शकेल. अर्थात यामोगे नैसर्गिक आणि मानव निर्मित कारणेही तिकिक्च कारणीभूत ठरलेली आहे. भारत हा कृषीप्रधान देश असला तरी येथील बदलात्या हवामानावरच संपूर्ण शेती व्यवसाय अवलंबून आहे. त्यामुळे निसर्ग कसा राहिल यावरच बळीराजाचे भवितव्य अवलंबून राहिलेले आहे. विशिष्ट भोगालिक परिस्थितीमुळे देशात पूर्ण जलप्रलयावरच दुष्काळाही मोठ्या प्रमाणात असतो. एकीकडे पावसाचे पाणी अक्षराश: वाहन जात असते तर दुसरीकडे पाण्यासाठी जेमीन, तेथे राहगार नागरिक देवाकडे धावा करीत असतात. या विषमप्रभुत्वे देशातील शेतकरी आणि कृषीक्षेत्राची वाताहात होत आलेली आहे. याचा परिणाम पीक उत्पन्नावर होऊन त्याचे विविध कारणांची गरज निर्माण झालेली आहे. शेतकऱ्यांची आत्महत्या हा कृषीप्रधान भारत देशाला लागलेला एक शापच आहे. कारण ज्या देशातील बळीराजाच आत्महत्या करीत असेल तर त्यासारखे दुर्दैव दुसरे काय असू शकेल. अर्थात यामोगे नैसर्गिक आणि मानव निर्मित कारणेही तिकिक्च कारणीभूत ठरलेली आहे. भारत हा कृषीप्रधान देश असला तरी येथील बदलात्या हवामानावरच संपूर्ण शेती व्यवसाय अवलंबून आहे. त्यामुळे निसर्ग कसा राहिल यावरच बळीराजाचे भवितव्य अवलंबून राहिलेले आहे. विशिष्ट भोगालिक परिस्थितीमुळे देशात पूर्ण जलप्रलयावरच दुष्काळाही मोठ्या प्रमाणात असतो. एकीकडे पावसाचे पाणी अक्षराश: वाहन जात असते तर दुसरीकडे पाण्यासाठी जेमीन, तेथे राहगार नागरिक देवाकडे धावा करीत असतात. या विषमप्रभुत्वे देशातील शेतकरी आणि कृषीक्षेत्राची वाताहात होत आलेली आहे. याचा परिणाम पीक उत्पन्नावर होऊन त्याचे विविध कारणांची गरज निर्माण झालेली आहे. शेतकऱ्यांची आत्महत्या हा कृषीप्रधान भारत देशाला लागलेला एक शापच आहे. कारण ज्या देशातील बळीराजाच आत्महत्या करीत असेल तर त्यासारखे दुर्दैव दुसरे काय असू शकेल. अर्थात यामोगे नैसर्गिक आणि मानव निर्मित कारणेही तिकिक्च कारणीभूत ठरलेली आहे. भारत हा कृषीप्रधान देश असला तरी येथील बदलात्या हवामानावरच संपूर्ण शेती व्यवसाय अवलं

माथेरान पालिकेचे आकाशगंगा निरीक्षण केंद्र बंद

| नेत्र | वार्ताहर |

माथेरान गिरिस्थान नगरपालिकेचे आकाशगंगा हा अवकाश निरीक्षण प्रकल्प आहे. कोटीच्या घरात खर्च करून उभालेला हा प्रकल्प गेली अनेक महिने बंद आहे.

माध्यमिक मध्ये काही हींसी खगोलप्रेमी या केंद्रावर येऊन अवकाश दर्शन करायचे. दरम्यान, पालिकेच्या या प्रकल्पाबाबत असलेल्या उदासीनेबदल नाराजी व्यक्त होत आहे.

आकाशगंगा निरीक्षण केंद्रात आल्यानंतर पर्टरकांना मुख्यांतरी अवकाश ग्रह आणि ताजांविषी माहिती जाते. तदनंतर ३५ असेही असलेल्या ३ दी यिटप्रसंधी तरो ग्रह विविक्य अर्थात तासाचा लघुपृष्ठ दाखिलिता जाते आणि सायकाळी ७:३०

नंतर अत्याधुनिक दुर्बिणीतुन आकाश भ्रमंती केली जाते. हा प्रकल्प मुंबईच्या युगारेटेड सेल्स कॉर्पोरेशन या कंपनीला दिला गेला आहे. याची देखभाल या कंपनीची आहे.

शैलेश संसारे, संचालक आकाशगंगा प्रकल्प यांनी आकाशगंगा प्रकल्प युगारेटेड सेल्स कॉर्पोरेशनला दिला आहे. या कंपनीच्या माध्यमातून अद्यावत

त्यात सर्वांत आधुनिक अशी दुर्बिणी मुंबई वेणून संगणक तंत्रज्ञान वापरून नियंत्रित केली जाते. त्याच्येवढी मध्येरात्रीनमध्ये सर्वांत उंच ठिकाणी हे आकाशगंगा अवकाश केंद्र असल्याने कोणत्याही वेळी येणून ग्रह-तरो यांवरीने निरीक्षण करावा येते.

मात्र अनेक महिने बंद असलेल्या या दुर्बिणीरोबर सर्व मशिनरी नादुरुत झाले आहेत तर तेथील मुऱ्यु दुर्बिण करून डोम मागील चक्रीवाढात उडू गेला आहे, तो डोम देखील अद्याप दुरुत करण्यात आलेला नाही. तर इमारतीचे नळजोडणी कोनक्षण बंद ठेवले आहे. त्यामुऱ्ये सापडले आहे. तर कोटीची यांवरीने खराब झाले आहेत. पर्टरकांचे आकर्षण असलेली हे आकाशगंगा पुण्यासुरु व्हावे असेही मागाणी माध्यमातून अद्यावत

पैमाणी बसविली आहे. त्याचेवढी सामग्री सुशिक्षितांना प्रसिद्ध पंचागवर्क दां. कृ. सोमण याच्या मार्गदर्शनाखाली ट्रेनिंग देऊन रोजगार उपलब्ध करून दिला आहे.

पैमाणी पार्क येथे आकाशगंगा केंद्रातील असलेल्या यांनी यांची देखभाल या कंपनीची आहे.

वाघण घरगुती पाणी पुरवठा योजनेच्या कामाचा शुभारंभ

| वाघण | वार्ताहर |

अलिबाग तालुक्यातील

वाप्रग्राम येथे शासनाच्या

जलजीवन मिशन पाणी पुरवठा

योजनेतीत घरगुती नळ पाणी

पुरवठा योजनेचा शुभारंभ १०

फेब्रुवारी रोजी मार्च्यावरांच्या

उदय पाटील, अविनाश म्हात्रे,

गजनांन पाटील, द्यावंदं म्हात्रे,

जयवंत पाटील, भूपूण घोरे,

जीतीज पाटील, मनिषा म्हात्रे,

नशुभास पाटील, नेश पाटील,

अनुसया पाटील, सर्वेश ठाकूर व

प्रयत्नांना धन्यवाद दिले.

यावेळी सरपंच डॉ. प्रेरणा

पाटील, ग्रामांचाच्यात सदस्य

दिपक पाटील, रुषेश पाटील,

मोना म्हात्रे, गीता पाटील,

बाळकृष्ण पाटील, संजय पाटील,

विवेक पाटील, मार्गी उसरारंबं

उदय पाटील, अविनाश म्हात्रे,

गजनांन पाटील, द्यावंदं म्हात्रे,

जयवंत पाटील, भूपूण घोरे,

जीतीज पाटील, मनिषा म्हात्रे,

नशुभास पाटील, नेश पाटील,

अनुसया पाटील, सर्वेश ठाकूर व

ग्रामस्थ उपस्थित होते.

सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या इमारती होणार इतिहासजमा?

| माथेरान | वार्ताहर |

माथेरानमध्ये विविध खालींचे

बंगले, वास्तु अनेक वर्षांपासून

येण्याचीकारी कोणिहिंद विवाहारंभ

विद्यार्थ्यांची यांवरीने खराब

लसीकरण राष्ट्रीय सेवायोजन

कांपनीची आहे.

सहकारी यांवरीने खराब

